

Ficus

Arter og sorter

Fikenslekten er en stor slekt med ca. 2000 arter. Blant artene som brukes som dekorasjonsplanter, er det i tillegg mange sorter, særlig av *F. benjamina* og *F. microcarpa*.

Historisk er arten og sorter innen *F. benjamina* (*F. nitida*) - bjørkefiken mest dyrket, men nå dyrkes det i tillegg mange andre arter og sorter. Aktuelle sorter av bjørkefiken er: 'Natasja', 'Exotica', 'Golden King', 'Naomi', 'Naomi Gold' og 'Too Little' (svakvoksende sort, brukes blant annet til Bonsai).

F. elastica - gummifiken, aktuelle sorter er 'Robusta', 'Variegata', 'Decora' og 'Abidjan'.

F. pumila (*F. stipulata*) - klatrefiken, sorter er 'Variegata', 'Minima' og 'Arina'.

F. lyrata (*F. pandurata*) - fiolinfiken

F. microcarpa - dyrkes mest oppstammet og som Bonsai

F. religiosa - guddefiken, brukes mest til Bonsai

F. retusa - dyrkes mest oppstammet og som Bonsai

F. benghalensis (*F. indica*) - indisk nasjonaltre

F. carica - ekte fiken, selges fra hagesentre som balkongplante, må overvintres frostfritt (tåler 1-2 minusgrader en kort periode). Mister bladene om vinteren.

Formering - småplanter

De fleste sortene formeres ved vevsformering og ulike typer stiklinger. Utvalget av vevsformerte planter blir stadig større. Mange arter formeres ved hjelp av toppstiklinger, men også leddstiklinger kan benyttes.

Stiklingene danner røtter på 2-3 uker ved 25-27 grader. Hold 27 grader første uka etter stikking, deretter 25 grader. Gi vekstlys i 14-16 timer.

Pottestørrelse

Ficus dyrkes normalt i 12 - 19 cm potter.

Jord og gjødsling

Bruk en veksttorv av god kvalitet, gjerne med innblanding av bark, kokosfibre eller Perlite. Ledetallet bør være 2,0 - 2,5 i den mørke årstida, men noe mindre (1,8 - 2,0) om sommeren når vannforbruket er stort. Fiken må vannes ofte, for lite nitrogen gir lyse grønne blad hos bjørkefiken. Dårlige røtter gir dårlig næringsopptak. pH bør være 6,0-6,3, og

næringstilgangen god. Næringsløsning: N=160, P=25, K=170, Ca=100 og Mg=25, i tillegg god kalsiumreserve i dyrkingsmediet.

Klatrefiken er følsom for tørke dersom luftfuktigheten er lav, den bør derfor bruses en del på sommeren. Planter på stokk bør fuktes iblant, slik at mosen på stokkene holder seg fuktig.

Temperatur - lys - daglengde

Optimal dyrkingstemperatur er 22-24 grader, med lufting på 25-26 grader. Ved gode lysforhold og tilskudd av CO₂ vokser plantene raskt i høy temperatur. Veksten stopper opp dersom temperaturen kommer under 15 grader. Dagledd 16-18 timer. Plantene må skygges i sterk sol om sommeren. Før salg er det også aktuelt å skygge noe ekstra for å akklimatisere plantene til lave lysintensiteter i omsetning og hos forbruker.

Kulturtid

Kulturtida varierer mye med planteslag, størrelse og årstid. Bruk av godt vekstlys om vinteren gir omtrent samme produksjonstid som på sommeren. Fra potting av småplante til salgsferdig plante tar det fra 7-12 uker avhengig av størrelse og kulturforhold. Skal en lage planter i større potter, vil kulturtida forlenges.

Vekstregulering

Noen sorter er svakvoksende og behøver ingen veksthemming. Dette gjelder blant annet *F. benjamina* 'Natasja'. Planter som toppes flere ganger, og planter som bindes opp behøver normalt ingen veksthemming. Ved behov sprøytes andre sorter med 10-20 gram Alar per 10 liter vann, iblant i blanding med 10-20 ml Bonzi.

Plantevern

Sjukdommer: *Ficus* er generelt lite utsatt for sjukdommer, men kan angripes av bladflekkssoppen *Gloeosporium*. *Phomopsis* kan gi skade i *F. benjamina*. Rotsjukdommer som *Pythium* og *Phytophthora* kan gi skade dersom kulturforholdene ikke er gode, som for eksempel tett jord, mye vanning eller lav temperatur.

Bakteriesykdommer kan gi bladflekker.

Skadedyr: *Ficus* er utsatt for angrep av trips som kan bidra til å spre karanteneskadegjøreren tospovirus. Tospovirus kan angripe mange grønnpalnter. Husk at det er meldeplikt til Mattilsynet ved mistanke om angrep av en karanteneskadegjørere.

Ficus kan også angripes av spinnmidd, skuddtoppmidd, ullus og skjoldlus. Sjekk småplantene ved ankomst.

